

Mindbots og tankelesning

– hvordan kommer vi til
å kommunisere i fremtiden?

Måten vi kommuniserer med hverandre på har endret seg radikalt bare de siste årene. Ansikt-til-ansikt, tolking av kroppsspråk og umiddelbare tilbakemeldinger fra den du snakker med, har blitt erstattet av digitale løsninger for kommunikasjon. Digital kommunikasjon gir selvfølgelig mange fordeler – men hva kan vi gjøre for å unngå at viktige elementer av dialogen blir borte? Fremtidsforsker Liselotte Lyngsø har gjort seg opp noen tanker om dette.

Tekst: Inger Lise Kontochristos [Foto: Stine Heilmann]

Latskap og individualisering
– Vi ser nå at hybride arbeidsformer gjør at folk sitter mer isolert enn før. Og da kommer en viktig kommunikasjonsfaktor inn – latskap, eller lazyness. Før ringte du noen i familien og endte opp med å snakke med alle familiemedlemmene før du fikk tak i den du ringte for å snakke med. Så kom mobiltelefonen, deretter tekstmeldinger, så Snapchat og poster på sosiale medier. I løpet av denne fasen har vi mistet dialogen. Jeg sender deg en «tankerekke», du svarer med en ny tankerekke. Det er ikke nødvendigvis god kommunikasjon. Chatboter er nå på full fart inn. De vil lytte til oss, svare på behovene våre, underholde oss – kort sagt blir det en behagelig

kommunikasjon for deg – chatboten er jo alltid enig med deg.
– En annen faktor som driver kommunikasjonen i dag, er ekstrem individualisering. Når du går på kino i fremtiden, vil filmen være kalibrert slik at den er tilpasset deg personlig. Ser du for eksempel en skrekkfilm sammen med sønnen din, vil den være kalibrert slik at du bare får den dosen skrekk som gjør at du ikke slår hendene foran ansiktet. Mens sønnen din, som kanskje tåler mer av en skrekkfilm før han blir redd, får se en annen kalibrert versjon. Målet er at filmen skal gi hver enkelt den emosjonelle effekten som regissøren ønsket at du skulle få. Et annet interessant eksempel er at når du sykler til jobben, kan det kommuniseres på individnivå at staten tjener 12 kroner per kilometer du sykler, basert på

faktorer som at du lever lengre, får mindre kostnader til helsehjelp og så videre. Altså et eksempel på en svært individualisert og situasjonsbasert kommunikasjon.

Jeg vil bli transformert!

Lyngsø forklarer at vi ser en tendens til at vi går fra inspirasjon til transformasjon når det gjelder kommunikasjon fremover. Vi ønsker å vite hvordan vi selv kan gjøre ting, ikke bare hva de er og hvorfor de er bra.
– Vi ønsker empowerment, at ting er nyttig for oss, at det gjør noe med oss. Unge i dag ønsker ikke å sitte passivt og motta informasjon fra en lærer, de ønsker å være med på å skape, utvikle seg og oppnå noe med det de mottar. De setter sammen ulike former for kommunikasjon, for eksempel en YouTube-video og en podkastepisode,

”

Vi ønsker empowerment, at ting er nyttig for oss, at det gjør noe med oss.

Liselotte Lyngsø

Det er allerede dokumentert at læring kan overføres til andre hjerner via chip.

Liselotte Lyngsø

og transformerer denne informasjonen slik at de oppnår en utvikling. Pandemien har også gitt oss endringer i kommunikasjonen – slik at vi må være tydelig på hva vi ønsker å oppnå og hvilken kommunikasjon som kan underbygge dette. En mer formålsbasert kommunikasjon – ikke like tilfeldig som vi gjerne kommuniserte tidligere.

– En annen interessant faktor er at penger også har begynt å kommunisere. I Kina styrer myndighetene innbyggerne via pengene og forbruksmønsteret. Vi kan se for oss at det blir satt en utløpsdato på penger, samt at myndigheter kan styre at du får bruke dem på for eksempel grønnsaker og ting til barna dine, ikke på sigaretter og dop. Vi kan i fremtiden mest sannsynlig følge hverandres pengestrømmer og dermed hvordan vi lever livet vårt. Livene våre blir styrt av kommunikasjon – men ikke tilfeldig kommunikasjon. Det kommer til å være regissert og styrt i svært stor grad, basert på intelligens og kunnskap om deg og dine væremåter. Som futurist er jeg opptatt av at teknologier og endringer ikke er gode eller dårlige i seg selv. De er bare interessante, fulle av muligheter, og kan brukes både til gode og dårlige formål.

Frelser og syndere

– Kommunikasjon i dag er også preget av «fast food»-tendensen – alt pumpes mot oss i en forrykende hastighet. Sjefen for Netflix sier at deres største konkurrent er en god natts søvn. Vi får to ytterpunkter, en slags kommunikasjonsmessig «fattigdoms-

skala». Mange orker ikke å være en del av selve kommunikasjonen, de ønsker å være i sin egen boble, mens det på den andre enden av skalaen er de som aktivt søker å komme ut av boblen og bli utfordret. Der vi i dag går på gymmen for å trene kroppene våre, vil vi i fremtiden kunne få «kommunikasjonsgym» der vi drar for å trene på å snakke med hverandre i en dialog.

– Det er også så mye dårlig kommunikasjon, så mye fake kommunikasjon, at vi har sluttet å stole på det vi ser. Falske vurderinger på tjenester som TrustPilot, TripAdvisor, Amazon og lignende er eksempler på dette. Vi ender opp med å bare stole på vår nærmeste gruppe av mennesker, eller på kilder eller influensere som vi selv velger å tro på. Dette er synd, siden vi trenger å koble oss på den globale «hjernen» av informasjon for å utvikle oss som mennesker. Disse tendensene gir også grobunn for konspirasjonsteorier.

– I gamle dager hadde vi helter og skurker – i dag kan vi dele kommunikasjonen inn i to typer personer ut fra hvordan vi oppfattes, nemlig «frelser» og «synder». Du kan ikke lenger være nøytral i kommunikasjon. Du blir umiddelbart satt i bås når du deltar i kommunikasjonen. Du blir også stemplet ut fra personlige karakteristikk, i stedet for det du faktisk mener. For eksempel tidligere statsminister i Danmark, Helle Thorning-Schmidt, da hun ble en del av Oversight Board som bestemmer hvilke Facebook-kontoer som skal stenges. Dette var en stor nyhet, men diskusjonene dreide seg om hvordan hun var kledd.

– Folk tar mannen/damen (de personlige egenskapene dine) og ikke ballen (det du mener, og de temaene dere burde diskutere). Dette er også svært utfordrende for vår evne til å utforske ulike standpunkter, meninger og kunnskaper – vi blir nødt til å

Lyngsøs

tips til input på fremtidens kommunikasjon:

Serier:

Black Mirror
Years and Years

Bøker:

Seeing around corners – Rita McGrath
Human kind – Rutger Bregman

Podkast:

99percentinvincible

OM LISELOTTE LYNGSØ:

JOB: Futurist og grunnlegger av Future Navigator (2003), foredragsholder og fremtidstrener. Aktuell med boken Aftershocks and Opportunities - Scenarios for a Post-Pandemic Future.

ERFARING: Medlem av EUs tenketank om Foresight & Cyber Security i ENISA. Foreleser, styremedlem, rådgiver. Jobbet i Forwards Studies Unit i EU-kommisjonen, som forskningsdirektør på Institut for Fremtidforskning, hos Saatchi som direktør for Fahrenheit 212 og med scenarioutvikling hos IKEA.

UTDANNING: Cand.Phil. i Økonomi og politikk fra St. Anthony's College, Oxford University, UK.

konkludere helt fra starten av, og frontene er umiddelbart satt. Svært mange av oss orker ikke å forholde oss til dette, derfor blir det bare de med ganske ekstreme holdninger som orker å holde diskusjonene i gang. En tendens som forsterkes av algoritmer som fremmer kortere wow- og sjokk-statements fremfor nyanser.

Når land bytter fiender

Lyngsø forklarer at det er mange ting vi kanskje anser som usannsynlig i dag, men som kan komme til å prege kommunikasjonen i fremtiden. Hun trekker frem det at tankene våre kan fanges opp av enheter som et eksempel.

– Vi har allerede i dag eksempler på tankestyrte droner. Vi kan tenke oss effektene dette vil kunne ha på for eksempel jobbintervjuer og andre situasjoner der vi gjerne sier andre ting enn det vi tenker. Det er allerede dokumentert at læring kan overføres til andre hjerner via chip. Dette ble testet på mus som hadde fått installert en chip og som skulle finne en bit ost i midten av en labyrint. Musen brukte en god del minutter på å lete, og gikk

ofte feil vei. Så installerte de chipen i en ny mus, som aldri hadde sett labyrinten før. Den gikk umiddelbart rett på osten, uten å gå feil en eneste gang.

– Vi kan se for oss en «hybrid-cyborg» der vi ikke snakker om mennesket kontra maskinen, men heller en kombinasjon av menneske og maskin. Kanskje trenger vi ikke gå på skolen for å lære bokstavene og staving – vi kan laste det ned direkte som ferdig læring. Det er sagt at 90 prosent av all kommunikasjon digitalt innen 2023 vil foregå via en chatbot. Det neste skrittet videre derfra er jo mindbots, så vi kan tenke oss at veien dit ikke er spesielt lang.

– Vi ser også at grupper på tvers av landegrenser støtter opp om saker som vanligvis bare ville engasjert folk i det landet det skjedde i. Som for eksempel da George Floyd ble drept – unge i Norge og Danmark hadde svarte

Det er sagt at 90 prosent av all kommunikasjon digitalt innen 2023 vil foregå via en chatbot.

Liselotte Lyngsø

sørebånd på TikTok-profilene sine som støtte til Black Lives Matter-bevegelsen. Det blir også oppmerksomhet rundt saker der man i eget land risikerer for mye hvis man bruker stemmen sin. For eksempel demonstrerer unge

i Thailand mot undertrykkelse i Hong Kong, fordi de vet at hvis de unge i Hong Kong gjør det, havner de i fengsel. Unge i Hong Kong, på sin side, demonstrerer mot kongen av Thailand. De bytter fiender, rett og slett, slik at de får gjort noe og mobilisert rundt disse spørsmålene. Et annet eksempel er unge jeg har snakket med som en del av forskningen min – de sier blant annet at de bare ønsker å handle hos bedrifter som støtter FNs bærekraftsmål med sine data, forbruk og arbeidskraft. Altså bruker unge i dag kommunikasjon som en form for «skalbar empowerment», der det de mener, betyr noe, avslutter Lyngsø. *